

N:o 210.

Af herr **A. V. Ljungman**, med förslag till ändrad lydelse i vissa delar af regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen.

Uti motion n:o 7 vid innevarande riksdag i Andra Kammaren har jag, med hänsyn till bland annat ordnandet af unionsförhållandena med Norge och utrikes regeringsärendenas behandling, väckt förslag om ändrad lydelse af åtskilliga paragrafer i regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen, men dervid förbisett, att afskiljandet af nämnda regeringsärenden från öfriga nu »i statsrådet» fördragna ärenden och det fullt följdriktiga genomförandet utaf en sådan omgestaltning af rikets konstitutionella förhållanden förde med sig än flera ändringar i anförda grundlagar, än de redan ifrågakända, samt dessutom en betydande omarbetning utaf en af de mest viktiga af de nu gällande grundlagsparagraferna i fråga, eller 11 § regeringsformen.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag alltså hemställa,

det måtte Riksdagen antaga nedanstående förslag till ändrad lydelse af §§ 4, 5, 9, 11, 32, 35, 65 och 89 regeringsformen, §§ 38 och 57 riksdagsordningen samt § 2 mom. 4 tryckfrihetsförordningen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling.

Regeringsformen.

§ 4.

Konungen eger att allena styra riket på det sätt denna regeringsform föreskrifver; inhemte dock i de

fall, här nedanföre stadgas, underrättelse och råd af ansvarige rådgifvare.

§ 5.

1. Statsrådet skall bestå af tio ledamöter, hvar till Konungen kallar och utnämner kunnige, erfärne, redlige och allmänt aktade svenske män af den rena evangeliska läran, och hvilka ege att alla i statsrådet förekommande ärenden öfvervara. Ej må fader och son eller bröder på en gång vara ledamöter af statsrådet.

2. Bland *statsrådets ledamöter* nämne Konungen en att vara statsminister.

§ 9.

Uti alla mål, som hos Konungen i statsrådet förekomma, skall protokoll föras. Statsrådets tillstädesvarande ledamöter böra, under ansvarighet för rådslagen, till den påföljd, hvarom i 106 och 107 §§ vidare stadgas, ovilkorligen till protokollet sina meningar yttra och förklara; Konungen dock förbehållet att allena besluta. Skulle någonsin den oförmodade händelse inträffa, att Konungens beslut vore uppenbarligen stridande mot grundlag eller *annan* rikets lag, åligge det då statsrådets ledamöter att kraftiga föreställningar deremot göra. Den, som ej särskild mening till protokollet anfört, vare för beslutet ansvarig, såsom hade han styrkt Konungen att det beslut fatta.

§ 11.

Utrikes regeringsärenden, hvarmed förstås alla de, som angå rikets förhållande till främmande magter, skola, på det sätt Konungen lämpligast synes, beredas och handhafvas, *under i 106 och 107 §§ stadgadt ansvar*, af ministern för utrikes ärendena, *eller den hans*

ställe företräder, tillsammans med statsministern och chefen för samfärdselsdepartementet. Ministern för utrikes ärendena tillhör att dessa mål inför Konungen föredraga och anmäla i närvaro af nämnde ledamöter af statsrådet, Konungen dock obetaget att flere sådana tillkalla. Är statsministern eller är chefen för samfärdselsdepartementet hindrad att vara tillstädes, tillkalle Konungen i den hindrades ställe en annan statsrådets ledamot. Sedan Konungen af dessa embetsmän inhemtat till protokoll anförda råd, för hvilka de blifva ansvarige, fatte Konungen i deras närvaro besluten; åliggande det den dertill särskildt förordnade att protokollet föra. Finna nämnde rådgifvare Konungens beslut vara af beskaffenhet att medföra för riket vådliga förvecklingar med främmande magt, åligge det dem kraftiga föreställningar göra. Af besluten i dessa ärenden må Konungen låta till statsrådets kunskap komma hvad honom nyttigt synes, så att kännedom äfven af denna riksstyrelsens gren måtte hos statsrådet finnas. Alla meddelanden i dessa mål till främmande magt eller Konungens sändebud i utlandet skola, utan afseende å ärendets beskaffenhet, ske genom ministern för utrikes ärendena, som vare ansvarig för att meddelandena öfverensstämma med enligt förestående stadgande till protokoll förda beslut.

§ 32.

Ministern för utrikes ärendena, sändebud hos främmande magter och tjänstemän vid beskickningarna samt öfriga till utrikesdepartementet hörande embets- och tjänstemän nämne och entledige Konungen i den ordning, som i 11 § i fråga om utrikes regeringsärendens behandling föreskrifven är.

§ 35.

Statsrådets ledamöter, presidenter eller chefer för rikets kollegier och öfriga centrala embetsverk, justitie-

kansleren, expeditionsschefer i statsdepartementen, öfverståthållaren, underståthållaren och polismästaren i hufvudstaden, landshöfdingar, fältmarskalkar, generaler och amiraler af alla grader, generaladjutanter, öfveradjutanter, stabsadjutanter, kommandanter i fästningarne, *chefer* för regementen och öfriga särskildt för sig bestående militära corpser samt *chefen* för sjömätningsväsendet *äfvensom de embetsmän, med hänsyn till beskaffenheten af hvilkas tjensteutöfning det vid aflöningsstaternas fastställande ansetts nödigt*, hafva förtroendesysslor, hvarifrån Konungen må dem entlediga, när han pröfvar rikets tjenst det fordra. Konungen kungöre dock sådana beslut i statsrådet, hvars ledamöter vare skyldige att deremot göra underdåniga framställningar, om de finna sig dertill skäl ega.

§ 65.

Dessa medel må icke annorlunda användas, än fastställt blifvit; varande *ministern för utrikes ärendena och statsrådets ledamöter* ansvarige, om de låta afvikelse derifrån ega rum, utan att till protokollet föreställning deremot göra samt anföra hvad Riksdagen i denna del förordnat.

§ 89.

Uti Riksdagens kamrar må frågor väckas om förändring, förklaring och upphäfvande af författningar, som rikets allmänna hushållning röra, om nya sådana *författningars* stiftande samt om grunderna för allmänna inrättningar af alla slag. Riksdagen ege dock icke magt att i dessa mål annat eller mera besluta än föreställningar, att hos Konungen anmälas, och hvarå Konungen, sedan *han* hört, om *Riksdagens hemställan afser utrikes förvaltningen, de rådgifvare, som i 11 § omförmälas, men om hemställan afser inrikes förvaltningen*, statsrådet, göre det afseende, han för ri-

ket nyttigt finner. Vill Konungen åt Riksdagen öfverlemna att gemensamt med honom något afgöra, som rikets allmänna styrelse rör, då förfäres dermed på det sätt, som angående lagfrågor är i 87 § 1 mom. stadgadt.

Riksdagsordningen.

§ 38.

2. Utskottet åligger ock att äska de *öfver regeringsärenden hos Konungen* förda protokoll, med undantag af dem, som angå *utrikes* ärenden och kommandomål, hvilka endast i hvad som rör kända och af utskottet uppgifna händelser kunna fordras. Om utskottets rätt och pligt att, efter granskning af dessa protokoll, hos Riksdagen anmäla de anmärkningar, hvartill denna granskning funnits föranleda, eller eljest vidtaga den med anledning af gjord anmärkning erforderliga åtgärd, så ock att, när af riksdagsman eller af annat utskott än konstitutionsutskottet fråga blifvit väckt, att *ministern för utrikes ärendena eller statsrådet* eller någon dess ledamot eller *någon* föredragande sitt embete på obehörigt sätt utöfvat, deröfver, före frågans afgörande af Riksdagen, afgifva yttrande, derom är i regeringsformen stadgadt.

§ 57.

Derest af riksdagsman eller af annat utskott än konstitutionsutskottet fråga hos kamrarne väckes, att *ministern för utrikes ärendena eller statsrådet* eller någon dess ledamot eller *någon* föredragande sitt embete på obehörigt sätt utöfvat, böra dervid endast följande ordalag nyttjas: »Det är anledning till anmärkning mot *ministern för utrikes ärendena eller*

statsrådet eller den eller den ledamoten eller föredraganden, hvarom remiss begäres till konstitutionsutskottet, för hvilket anledningen skall uppgifvas». Sådan remiss skall då genast ovägerligen verkställas. Vid kamrarnes öfverläggning om sådan fråga gälle i afseende på Konungens beslut uti mål, som röra enskilda personers eller korporationers rättigheter och angelägenheter, hvad uti 107 § 2 *mom.* regeringsformen stadgadt är.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. — — — — —
 Att ej några handlingar eller diplomatiska personers enskilda anteckningar eller berättelser *rörande utrikes regeringsärenden*, hvilka höra till ett senare tidehvarf än för minst femtio år tillbaka — — — — —
 — — — — —

Stockholm den 18 februari 1893.

Axel Vilh. Ljungman.